LIBRIS | We know books

Seria LEGENDELE DUNEI
Dune. Jihadul Butlerian
Dune. Cruciada maşinilor
Dune. Bătălia Corrinului

Seria ŞCOLILE DUNEI
Dune. Comunitatea surorilor
Mentaţii Dunei
Navigators of Dune (în pregătire)

Seria PRELUDIUL DUNEI
Dune. Casa Atreides
Dune. Casa Harkonnen
Dune. Casa Corrino

Seria DUNE
Dune
Mântuitorul Dunei
Copiii Dunei
Împăratul-Zeu al Dunei
Ereticii Dunei
Canonicatul Dunei
Vânătorii Dunei
Viermii de nisip ai Dunei

BRIAN HERBERT/KEVIN J. ANDERSON

MENTAŢII DUNEI

ŞCOLILE DUNEI
CARTEA A II-A

Traducere din limba engleză
CRISTINA GHIDOVEANU

ARMADA

LIBRIS | We know books

Ce mai contează toate realizările noastre, dacă nu țin dincolo de durata propriei noastre vieți?

DIRECTORUL GILBERTUS ALBANS, Arhivele Școlii de Mentați

Extraordinara Școală de Mentați era *a lui* – de la conceptul inițial, cu șapte decenii în urmă, până la alegerea acestui amplasament din mlaștinile izolate de pe Lampadas și la mulții absolvenți pe care-i instruise de-a lungul anilor. Cu eficiență tăcută și cu hotărâre, Gilbertus Albans schimba cursul civilizației umane.

Și n-avea să-l lase pe împăratul Salvador Corrino sau pe butlerienii fanatici antitehnologie să i-o ia.

În cele aproape două secole din viața prelungită artificial, Gilbertus învățase cum să supraviețuiască. Dându-și seama că personajele controversate și carismatice aveau tendința să nu rămână prea multă vreme în viață, își juca rolul public cu multă grijă – păstra tăcerea, trecea neobservat, accepta chiar alianțe dezgustătoare care, potrivit propriilor proiecții, serveau scopurilor de ansamblu ale Școlii lui de Mentați.

Mentați: ființe umane cu mintea atât de organizată, încât puteau funcționa pe post de computere într-o societate reacționară ce ponegrea cel mai mic indiciu de mașină gânditoare. Nici măcar proprii lui elevi nu știau că Gilbertus se inspira în secret din cunoștințele, înțelepciunea și experiențele unice ale mentorului său, celebrul robot Erasmus. Se temea că până și cei care-l susțineau cel mai mult ar fi dat înapoi. Cu toate acestea, după ani de performanțe consecvente și de încredere, absolvenții lui mentați erau pe cale să devină indispensabili caselor nobile din imperiu.

În asemenea vremuri primejdioase, totuși, orice semn de întrebare sau simplă bănuială ar fi putut doborî școala. Știa ce se întâmplase

LIBRIS We know books

cu Comunitatea Surorilor de pe Rossak. Dacă făcea cea mai mică greșeală și-și trăda adevărata identitate...

În biroul lui din clădirea principală a academiei, aruncă o privire la cronometru. Fratele împăratului, Roderick Corrino, trebuia să vină cu un transport militar autorizat, ca să confirme că sora lor era în siguranță în grija Școlii de Mentați. Cu ceva vreme în urmă, Gilbertus promisese familiei Corrino că metodele lui riguroase de educație ar fi putut s-o ajute pe fata cu mintea vătămată măcar să se mai îndrepte, dacă nu să înflorească. Dar mintea umană era complicată, iar daunele pe care otrava de pe Rossak i le produsese creierului ei, nu puteau fi cuantificate. Tânăra nu putea fi vindecată în vreun fel ușor de descoperit. Gilbertus spera ca Roderick Corrino să înțeleagă asta.

Înainte să iasă în zona publică a școlii, își puse roba distinsă de director, roșu intens. Se ocupase deja de machiajul pentru acea zi – presărase un cenușiu fals în păr, își asprise pielea – ca să-și ascundă înfățișarea tinerească. Acum se grăbea, știind că naveta militară imperială putea sosi în orice clipă. Trebuia să se asigure că Anna era gata să-i facă impresie bună fratelui ei.

Gilbertus ieși din clădirea academiei și-și umbri ochii cu palma. Văzduhul luminos era îmbibat de umezeală; fiecare picătură suspendată părea agățată în fața ochilor ca o lupă. Podețe de lemn legau între ele structurile școlii, care pluteau la marginea unui lac tulbure de mlaștină. Inițial, școala fusese ancorată mai departe, în largul apei, dar după ce avuseseră probleme cu niște creaturi acvatice agresive, întregul complex fusese mutat într-o poziție mai protejată, la țărm.

Acum, școala includea un amestec de edificii originare și noi care arătau mai elegant, cu cupole și punți înalte de observație. Poduri construite la diferite niveluri legau dormitoarele, sălile de studiu, laboratoarele, clădirile de meditație și bibliotecile. Ziduri înalte de apărare înconjurau întregul complex, întărite de o rețea ascunsă de ecranare, echipamente electronice sofisticate subacvatice și turnuri de pază.

În timp ce unele porțiuni ale Lampadasului erau bucolice și plăcute, acest lac și mlaștinile din jurul lui erau piatra de încercare a planetei, presărate cu pericole și cu animale de pradă. În timp ce directorul străbătea drumul spre observator, sunetele mlaștinii bolboroseau în

aer, iar în jurul lui se învolbura bâzâitul muștelor pișcătoare. Acesta nu era un mediu senin unde elevii să-și dezvolte talentele mentale prin ore de meditație neîntreruptă. Gilbertus alesese această zonă neospitalieră cu un anumit scop în minte. Credea că primejdia și izolarea ajutau la concentrarea minții candidaților lui de elită.

Chiar și cu apărarea școlii împotriva pericolelor naturale, Gilbertus era, de fapt, mai îngrijorat de ce-ar fi putut face butlerienii tot mai imprevizibili. O trupă militară sofisticată putea distruge cu ușurință școala cu un bombardament aerian sau din spațiu, dar fanaticii antitehnologie nu foloseau niciun fel de armament de înaltă tehnologie; cu toate acestea, numărul lor copleșitor putea provoca mari distrugeri, așa cum dovediseră deja în răscoalele mulțimilor pe câteva lumi ale imperiului. Gilbertus trebuia să aibă foarte multă grijă.

În aparență, butlerienii aplaudau fundamentul principal al instruirii mentaților – că oamenii puteau face tot ce făceau mașinile și chiar mai mult de-atât. Conducătorul lor Manford Torondo, cel lipsit de picioare, se folosea deseori de calculele sau strategiile mentaților ca să-și atingă țelurile, dar era și bănuitor în privința oricărui schimb liber de idei în timpul discuțiilor animate dintre elevi. Într-un semestru anterior, Gilbertus pusese școala într-un mare pericol când sugerase, în timpul unei dezbateri intelectuale ipotetice, că s-ar putea ca mașinile gânditoare să nu fie chiar atât de groaznice cum susținea propaganda butleriană. Școala, și Gilbertus însuși, abia supraviețuiseră reacției lor brutale. Își învățase lecția. De atunci, rămăsese liniștit și împăciuitor, ca să evite să mai atâțe pe cineva.

În timp ce se îndrepta către clădirile anexe, unul dintre administratorii mai mărunți transmise o alertă că naveta imperială începuse coborârea. Gilbertus își atinse radioul auricular.

— Mulțumesc. O s-o aduc pe Anna Corrino pe terenul de aterizare.

Spera să se afle într-una dintre zilele ei bune, ca să poată interacționa cu fratele ei, în loc să rămână pierdută într-un labirint mental.

Edificiul cel mai înalt al școlii servea drept observator cu ochiul liber, unde elevii mentați puteau să studieze universul, să numere stelele noaptea și să memoreze tiparele infinite ca exercițiu de reamintire. În timpul zilei, nu era nimeni pe platforma deschisă aflată la înălțime – în afară de Anna Corrino, care se uita în jur.

LIBRIS We know books

Ochii tinerei erau ațintiți asupra peisajului, unde un labirint de arbori de sangrove creau o barieră de netrecut către est, iar smârcuri tulburi, nisipuri mișcătoare și canale încâlcite cu apă stătută făceau dificilă trecerea spre sud; lacul mocirlos larg, cu adâncime mică, mărginea școala la nord și vest.

Gilbertus se apropie de Anna.

— Vine fratele tău. O să se bucure să te vadă.

Fata nu-i dădu atenție directorului, dar un mic spasm în obraz și o tresărire a pleoapelor îi spuneau acestuia că era conștientă de prezența lui. Se întoarse să fixeze cu privirea o zonă secată a mlaștinii, care servea drept teren de aterizare pentru navete și aparate de zbor locale. Animale primejdioase din lac avariaseră pista plutitoare de aterizare precedentă și făcuseră ca repararea ei în continuare să fie lipsită de sens.

Principalul lui asistent, Zendur, și o echipă de recruți mentați foloseau dispozitive cu vârful bont ca să împroaște jeturi de foc peste iarba mlaștinii, pentru a curăța o porțiune pentru naveta lui Roderick Corrino. Din cauză că vegetația creștea atât de repede aici, terenul de aterizare trebuia pregătit pentru fiecare sosire anunțată; Gilbertus nu punea recruții să întrețină terenul în restul timpului, pentru că nu voia să încurajeze vizitatori neașteptați – în special pe Manford Torondo.

Anna nu-și luă ochii de la echipa de curățare când vorbi:

— Câte muște crezi că omoară?

— Sau cât de multe fire de iarbă? replică Gilbertus, știind că era un joc pentru ea.

Anna cântări problema.

— Dacă aș cunoaște suprafața de mlaștină pentru terenul de aterizare, aș putea calcula o distribuție probabilă a firelor de iarbă. Dată fiind o anumită cantitate de iarbă de mlaștină, aș putea estima câte muște e probabil să o locuiască.

— Și câți păianjeni care să le mănânce, sugeră Gilbertus, în încercarea de a-i menține gândurile agile.

— Pot să fac o proiecție în cascadă, urmărind lanțul trofic.

Umerii înguști ai Annei tresăriră, și fata schiță un mic surâs; se întoarse și se concentră asupra lui pentru prima oară în ziua aceea.

— Dar nu contează, de fapt, nu-i așa? Pentru că iarba o să crească, muștele vor reveni, păianjenii le vor mânca, iar mlaștina o să-și recucerească teritoriul – până data următoare când îl curățăm.

— Acum mă duc să întâmpin naveta fratelui tău. Vii cu mine?

Anna cugetă.

— Prefer să aștept aici și să privesc.

— Prințul Roderick e nerăbdător să te vadă.

— E un frate bun. O să stau de vorbă cu el... dar am nevoie de timp ca să-mi pun mai întâi ordine în gânduri. O să fiu gata când îl aduci aici. Nu vreau să-l dezamăgesc.

Nici eu, gândi Gilbertus.

După ce curățară terenul de aterizare, recruții înăbușiră flăcările din tufișuri, apoi greblară zona ca s-o cureți de vegetația carbonizată. Deși aerul păstra un iz de cenușă umedă, Gilbertus îl găsea mai plăcut decât miasma obișnuită a mlaștinii.

Când ateriză naveta imperială, directorul traversă un șir de podețe provizorii ca să-l întâmpine pe prințul Roderick. Micul vehicul diplomatic purta însemnele leului de aur al Casei Corrino, dar nu era un aparat strident. Fusese transportat pe Lampadas, la bordul unui transspațial militar imperial. Numai doi oameni ieșiră și coborâră rampa, fără niciun fel de suită.

Bărbatul înalt, cu spatele drept, era prințul Roderick, blond și chipeș, cu trăsăturile patriciene ale familiei Corrino. Într-o străfulgerare de amintire mentatică, Gilbertus trecu în revistă dosarul nobilului: fratele mai tânăr al împăratului avea o soție (Haditha), un fiu (Javico) și trei fiice (Tikya, Wissoma, Nantha). Cunoscut pentru firea calmă și pentru mintea ascuțită, Roderick îl sfătuia pe împărat în cele mai multe privințe, iar Salvador îl asculta în general. După toate indiciile, era mulțumit să fie consilier și nu conducător.

Bătrâna care-l însoțea pe prinț era o surpriză: doamna Orenna, numită „Împărăteasa Virgină" pentru că fusese soția împăratului Jules Corrino, dar nu-i dăruise niciun copil (și se presupunea că nu împărțise niciodată patul cu el). În schimb, copiii împăratului Jules – Salvador, Roderick și Anna – aveau trei mame diferite, toate concubine.

LIBRIS We know books

Trecerea în revistă a lui Gilbertus fu atât de rapidă, încât vizitatorii nu observară pauza. El făcu un pas în față.

— Domnule Roderick și doamnă Orenna, bine ați venit la Școala de Mentați. Tocmai am vorbit cu Anna. Se pregătește să vă primească.

Roderick dădu scurt din cap.

— Abia aștept să-i observ progresul.

Părea dezamăgit că sora lui nu venise să-l întâmpine în persoană.

— E în siguranță, stabilă, mulțumită, spuse Gilbertus. Rutina Școlii de Mentați o ajută. Vă previn, totuși, să nu vă așteptați la miracole.

Doamna Orenna păstra un zâmbet senin.

— Mi-e dor de biata fată, dar vreau ce e mai bine pentru ea. O să dorm mai bine pe Salusa dacă văd cu ochii mei că e fericită aici.

În timp ce încerca să înțeleagă de ce venise aici bătrâna, datele se așezară la locul lor în mintea lui Gilbertus. Deși Orenna nu era mama Annei, o luase sub aripa ei ocrotitoare pe tânără, iar cele două aveau o relație specială. Anna fusese întotdeauna o fată capricioasă, ușor de distras, cu emoții schimbătoare ca un pendul și o lipsă totală de bunsimț. Dezamăgit de fata neascultătoare, Salvador o exilase la școala Comunității Surorilor de pe Rossak, dar acolo mintea ei fusese vătămată, în loc să se îmbunătățească. Iar acum se afla aici.

— O să descoperiți că e sănătoasă, adăugă Gilbertus. Tehnicile mentatice oferă cea mai bună șansă de recuperare posibilă.

Roderick era eficient, complet pragmatic.

— Vizita noastră o să fie foarte scurtă. Suntem la mila navei de transport – naveta a fost cu dispensă specială, la cererea împăratului Salvador, din moment ce navele VenHold refuză să deservească Lampadas. Transspațialul militar încheie un tur mare de patrulare și trebuie să se întoarcă pe Salusa Secundus.

Vrajba dintre butlerienii antitehnologie și imperiul comercial al Venport Holdings devenise cu timpul tot mai înverșunată, cu antipatia reciprocă evoluând în conflict fățiș. În loc să călătorească la bordul unui transspațial sigur al VenHold, dirijat de misterioșii și infailibilii Navigatori, Roderick fusese silit să vină aici cu un transportor militar mai puțin demn de încredere.

Doamna Orenna era vizibil nemulțumită că erau nevoiți să plece atât de repede.

— Am făcut un drum lung s-o vizităm pe Anna. Nu-mi place să mă zorească nimeni. Suntem familia fetei – Forțele Armate Imperiale ar trebui să-și modifice programul după al *nostru*.

Roderick clătină din cap și coborî vocea.

— Și eu sunt dezamăgit, dar nu vreau să încurc programul armatei, pentru că trebuie să pară ca fiind puternici și demni de încredere. Nu putem să rechiziționăm pur și simplu o navă comercială a VenHold și să-l silim pe directorul Venport să stea la dispoziția noastră.

Bătrâna pufni:

— Și de ce nu? Un cetățean loial ar trebui să facă ce-i cere împăratul, nu invers. Tatăl tău ar fi zdrobit o asemenea nesupunere.

— Da, replică Roderick, probabil că așa ar fi făcut.

Gilbertus interveni:

— Școala mea este un loc unde Anna poate sta la adăpost de povara tensiunilor politice.

Știa că fratele lui Roderick era slab, nehotărât și ușor de intimidat. Împăratul Salvador nu avea puterea să-și impună voința nici asupra magnatului transporturilor, nici asupra conducătorului butlerian lipsit de picioare.

În acele zile de politică primejdioasă, Gilbertus învățase să-și păstreze gândurile pentru el și să păstreze neutralitatea. Întipărise și asupra elevilor această prudență: Mentatul ideal nu trebuia să fie niciodată comentator sau avocat, ci o unealtă, un dispozitiv analitic menit să ofere îndrumare și proiecții.

— Aici nu aveți tensiuni politice? bombăni Roderick. Școala ta e prea aproape de sediul central al butlerienilor pentru gustul meu.

— Manford Torondo e pe partea cealaltă a continentului, alteță, și n-are niciun litigiu cu Școala de Mentați. De fapt, câțiva dintre recruții mei urmează mișcarea.

Deși nu cei mai buni elevi.

— Predăm ființelor umane abilități mentale egale cu ale oricărei mașini gânditoare. Fiecare absolvent Mentat care pleacă să servească în imperiu, demonstrează cât de inutile sunt computerele, așa că Manford ne aplaudă. De ce-ar trebui să ne facem griji din cauza butlerienilor?

LIBRIS We know books

— Chiar așa, de ce? întrebă Roderick, dar nu-și răspunse la propria întrebare.

Anna îi aștepta pe platforma observatorului, scrutând încă peisajul. Departe, în smârcurile încâlcite de sangrove, un grup de candidați de mentați își croiau drum prin canalele șerpuitoare de apă cafenie și gropile nevăzute, cu ajutorul unor pietre ascunse imediat sub suprafața apei. Orice Mentat care memorase exact unde să calce putea găsi pietrele sigure. Acum, în timp ce candidații care exersau își căutau calea, unii dintre ei alunecară de pe potecă.

Din câte-și dădea seama Gilbertus, Anna nu se mișcase de când plecase de lângă ea, dar purtarea îi era diferită. Avea o expresie mai animată decât privirea fixă, lipsită de orice emoții, care arăta că era complet concentrată asupra vreunui amănunt sau calcul. Se lumină la față când îi văzu pe fratele ei și pe doamna Orenna.

Orenna o îmbrățișă.

— Arăți bine, Anna! Mult mai puternică!

Roderick părea ușurat, chiar mândru. Îi șopti lui Gilbertus:

— Mulțumesc...

Anna rosti:

— Am o zi bună. Am vrut să am o zi bună pentru vizita voastră.

— Și mă bucur că ești nevătămată, continuă Roderick. Școala de Mentați are multe pericole.

Gilbertus spuse:

— Am instalat sisteme defensive suplimentare. O putem apăra pe sora voastră – și pe toți elevii noștri.

Ca pentru a-i pune la încercare afirmația, se auzi zarvă dinspre mlaștină. O reptilă cu țepi pe spinare se năpusti din apa maronie în locul unde elevii mentați își căutau drumul peste pietrele scufundate. Creatura înșfăcă pe cel mai apropiat dintre elevi în fălcile lungi și-l trase în canalul mai adânc. Atât animalul de pradă, cât și prada dispărură la fel de iute ca licărirea unei raze de soare pe unduirile apei.

Elevii mentați se adunară dintr-un salt, gata să se apere, dar dragonul de mlaștină își luase deja masa și dispăruse.

Cu ochii mari, Orenna strigă:

— Cum poți s-o aperi pe Anna? N-ai fost în stare s-o aperi pe fata aceea!

Gilbertus nu-și îngădui să arate emoție la pierderea elevei.

— Anna nu are voie să iasă în afara zidurilor sau pe lac. Aveți garanția mea personală pentru siguranța ei.

— Și cum rămâne cu un atac din afară? întrebă Roderick. Anna ar fi un ostatic prețios.

Gilbertus răspunse:

— Suntem o școală mică pentru dezvoltarea și perfecționarea minții umane. Mentații nu sunt o amenințare pentru nimeni.

Roderick îi aruncă o privire sceptică.

— Ești modest, directore.

— Afirm un fapt. Am realizat multe proiecții și am creat sisteme defensive împotriva tuturor scenariilor probabile. Asta este un Mentat antrenat să facă, alteță.

Orenna o mângâie pe tânără pe braț.

— Apără școala cu orice preț. Anna e o comoară nemăsurat de prețioasă.

Gilbertus încuviință din cap, dar se gândea în schimb la neprețuitul nucleu de memorie al lui Erasmus, pe care-l păstra ascuns în școală. Protejarea ultimului robot independent era un risc continuu, o primejdie mai mare decât orice discutase cu vizitatorii imperiali.

— Da, avem multe comori.

LIBRIS | We know books

Aderarea oarbă la idei absurde face oamenii să acționeze în moduri care, se poate demonstra, sunt împotriva propriilor interese. Îmi pasă doar de ființele umane inteligente, raționale.

DIRECTORUL JOSEF VENPORT, raport intern VenHold

Nava de mărfuri a VenHold ieși din spațiul pliat exact în locul unde prezisese Navigatorul – încă un exemplu de cât de avansate erau ființele sale umane mutante.

De pe puntea de navigație de sus, Josef Venport urmări cum nava se apropia de planeta Baridge. Puțini membri de echipaj și niciun pasager nu erau admiși în preajma cuvei Navigatorului, dar Josef putea să meargă oriunde dorea. Deținea Flota Spațială VenHold, controla crearea Navigatorilor și domina cea mai mare parte a comerțului interplanetar.

Străbunica lui, Norma Cenva, se transformase singură în primul Navigator, prin suprasaturare cu melanj, iar Josef crease alte sute, pentru că flota lui tot mai mare avea nevoie de ei. Acest efort declanșase o cascadă enormă de cerințe: ca să creeze mai mulți Navigatori, avea nevoie de cantități uriașe de mirodenie, ceea ce necesita o extindere a exploatărilor pe Arrakis... ceea ce silea Flota Spațială VenHold să facă investiții record, iar pe el să facă profituri imense cu compania. O piesă după alta se așezau ca într-un splendid mozaic.

Detesta când vreun neghiob întrerupea acest tipar.

Nava se apropie de banala Baridge și-și adaptă poziția la intrarea pe orbită. Clătinând din cap, Josef se întoarse către soția lui, Cioba.

— Mă îndoiesc că știu măcar că am venit. Dacă barbarii urăsc atât de mult tehnologia, trebuie să se fi descotorosit de scanerele și dispozitivele de comunicații cu rază mare de acțiune.

Pufni cu grosolănie.

— Poate că poartă blănuri în loc de haine.

Cioba era o femeie frumoasă, brunetă, instruită pe Rossak de Comunitatea Surorilor, înainte de a fi desființată de împărat. Pe un ton calm, rezonabil, spuse:

— Poate că Baridge a adoptat angajamentul lui Manford Torondo, dar asta nu înseamnă că au abandonat complet tehnologia. Chiar și cei care promit de formă să respecte cererile butleriene șovăie să-și schimbe viața cu totul.

Mustața stufoasă, roșcată a lui Josef se zburli când îi zâmbi soției lui.

— Și de asta o să câștigăm, draga mea. Obiecțiile filozofice sunt cât se poate de bune, dar o credință dusă la extrem slăbește îndată ce devine incomodă.

Planeta arăta obișnuitul albastru al apei, un vârtej alb de nori, nuanțele de cafeniu și verde ale continentelor. Lumile locuite aveau o anumită monotonie, dar Josef scrâșni din dinți când se uită la aceasta, din cauza a ceea ce reprezenta și a deciziei neroade pe care o luase conducătorul său, diaconul Kalifer.

Josef n-avea răbdare cu oamenii lipsiți de perspectivă, în special când se aflau în poziții de putere.

— Asta-i o misiune irosită. N-ar fi trebuit să cheltuim atâta combustibil și timp ca să venim pân-aici. Nu câștigăm nimic dacă facem pe grozavii în fața lor.

Cioba se aplecă spre el și-i atinse brațul.

— Baridge merită o a doua șansă, iar tu trebuie să le reamintești ce preț are decizia lor. Poate că diaconul Kalifer s-a răzgândit până acum.

Mângâie părul des al soțului ei.

El îi atinse mâna, o luă într-a lui, apoi îi dădu drumul.

— Oamenii mă surprind deseori, dar de obicei nu în mod plăcut.

Soarele turbulent al planetei Baridge se afla pe panta ascendentă a unui ciclu de pete solare active. Înainte, planeta fusese cunoscută pentru spectacolele cu aurore multicolore, care captau și reflectau o mare parte din radiația solară, dar o ploaie de particule încărcate pătrundea încă până la suprafață. Pentru a se proteja, oamenii de pe Baridge purtau creme protectoare, își acopereau ferestrele cu pelicule de filtrare și adăposteau străzile cu cupole retractabile.

LIBRIS We know books

Sateliții de pe orbită monitorizau activitatea solară și avertizau cetățenii când trebuiau să stea în casă. Sisteme medicale avansate tratau epidemia de cancere de piele, iar populația folosea intens melanjul, care ajuta la protecție.

În împrejurări normale, Baridge ar fi fost bine pregătită pentru pericolele ciclului solar, dar diaconul Kalifer și cabala lui domnitoare se înclinaseră de curând în fața presiunii fanaticilor barbari ai lui Manford Torondo. După ce acceptase angajamentul butlerian și condamnase Venport Holdings, Kalifer declarase că planeta lui avea să fie de atunci înainte liberă de orice tehnologie coruptă.

Și astfel, după cum promisese, Josef pusese capăt comerțului cu planeta. Anunțase limpede către întreg imperiul că navele sale urmau să nu mai livreze aparatură, articole de lux, melanj sau alte mărfuri, oricărei lumi care adopta angajamentul butlerian. Companii de transport mai mici făceau eforturi să satisfacă nevoia, dar aveau flote ponosite, învechite, și niciuna nu avea Navigatori care să dirijeze navele în siguranță prin spațiul pliat, ceea ce avea ca rezultat rate dezastruoase de pierderi de vehicule.

Josef aruncă o privire spre cuva închisă care adăpostea Navigatorul acestei nave. Abia reușea să vadă silueta diformă care înota în volbura de gaz de mirodenie, dar știa că acesta fusese inițial un spion pe nume Royce Fayed, care fusese prins când încerca să fure secretul creării Navigatorilor. Josef îi dezvăluise cu generozitate aceste secrete – silindu-l să devină Navigator. Sub îndrumarea directă a Normei Cenva, totuși, Fayed devenise unul dintre cei mai buni Navigatori ai VenHold. Acum, că transformarea era completă, era profund recunoscător pentru darul care-i fusese făcut.

Navigatorul vorbi prin difuzorul cuvei:

— Ajungem la Baridge.

Josef avea deseori dificultăți să discute cu Navigatorii, pentru că mintea lor era atât de avansată.

— Da, suntem la Baridge.

Credea Fayed că nu era conștient de destinație?

— Detectez un alt vehicul pe orbită. Nu este o navă comercială.

Cu un pâlpâit, unul dintre pereții metalici despărțitori deveni o fereastră de transmisie. La un grad ridicat de amplificare, afișă o navă militară pe orbită apropiată – nu un aparat din actualele Forțe Armate Imperiale, ci unul dintre crucișătoarele vechi din Armata Jihadului, reechipată și folosită de barbari.

Josef scrâșni din dinți când văzu cum se lumina câinele de pază în timp ce accelera spre ei.

— E una dintre navele lui Jumătate-de-Manford.

Examină aparatul pe ecranul de transmisie, îi văzu tunurile zbârlite, dar nu se îngrijoră. Nu se îndoia câtuși de puțin; căpitanul navei avea să fie arogant, plin de credință și lipsit de rațiune.

Fruntea Ciobei se încruntă.

— Reprezintă vreo amenințare pentru noi?

— Sigur că nu.

Un tânăr cu voce scrâșnită, așezat la cârma navei butleriene, trimise un mesaj.

— Vehicul VenHold, prezența ta este interzisă la Baridge. Acești oameni au jurat să nu-ți folosească tehnologia blestemată. Pleacă sau vei fi distrus.

— Nu folosește la nimic să răspunzi măcar, rosti Cioba cu un oftat. Nu poți să discuți rațional cu zeloții.

Deși era de acord că nu prea avea rost, Josef nu-și putu ține vorbele pentru el. Porni transmițătorul.

— Ciudat. Credeam că VenHold a pus un embargo asupra planetei ăsteia, nu invers. Mai ales, e curios să văd că un asemenea discipol butlerian vehement pilotează o navă complexă. Nu te face o tehnologie atât de sofisticată să pierzi controlul propriei vezici urinare?

Căpitanul butlerian urma să găsească probabil un soi de justificare potrivit căreia tehnologia lor era „folosită pentru binele general" sau să pretindă că nu era inacceptabilă, pentru că era „în slujba lucrării sfinte".

Când apăru pe ecran imaginea lui Josef, căpitanul navei militare se dădu înapoi.

— Demonul Venport în persoană! Te-am prevenit!

Surprinzător, întrerupse transmisia.

Cioba dădu din cap către fereastra de transmisie.

— Își activează armele.

— Probabil că Manford Torondo a pus o recompensă pe capul meu.

LIBRIS We know books

Josef găsea ideea atât jignitoare, cât și ridicolă.

Fără avertisment, bătrâna navă de pe vremea Jihadului deschise focul, împroșcându-i cu vechi obuze explozive. Bombardamentul cinetic izbi scuturile avansate ale navei – încă un miracol inventat de Norma Cenva – dar armele demodate nu reușeau să provoace niciun rău. Sistemele de apărare ale VenHold erau cu mult superioare față de orice-ar fi avut inamicul.

— Fă o notă în jurnalul de bord, vorbi Josef în dispozitivul de înregistrare al peretelui. N-am tras noi primii. N-am comis niciun act agresiv sau provocator. Am fost atacați fără motiv și suntem siliți să ne apărăm.

Apelă puntea de armament, unde personalul se afla deja la stațiile de luptă.

— Distrugeți nava aia. Mă enervează.

Ofițerul responsabil cu armamentul anticipase comanda și un roi de proiectile făcură vehiculul butlerian bucăți. Se termină în câteva secunde, iar Josef se bucură că nu trebuia să irosească mai mult timp.

În timp ce privea incandescența tot mai slabă a rămășițelor de pe ecran, Cioba șopti:

— Credeam c-ai zis că nu reprezintă nicio amenințare pentru noi...

— Pentru *noi* nu, dar sălbaticii ăia butlerieni sunt o amenințare pentru civilizația însăși. Cred că a fost o pedeapsă necesară.

Îi vorbi Navigatorului.

— Mai sunt și alte nave în vecinătate? Transportoare de mărfuri, vehicule comerciale rivale?

— Niciuna, răspunse Fayed.

— Bine, atunci poate că cei de pe Baridge or să fie mai maleabili.

Transmise un mesaj către suprafața planetei, adresat direct diaconului Kalifer. Se asigură că discuția avea loc pe o frecvență publică. Josef bănuia că mulți dintre butlerienii presupus devotați aveau încă dispozitive ilegale de ascultare și voia ca toți să-i audă cuvintele.

Diaconul Kalifer răspunse imediat ce Josef făcu contactul, ceea ce sugera că le urmărise într-adevăr sosirea. Știa probabil și că fusese distrus câinele de pază. Bine – încă un motiv ca diaconul să nu facă greutăți.

Pe ecran, Kalifer avea umerii lăsați și pielea îi atârna pe oase ca și cum ar fi ales mărimea nepotrivită din cuier. Vorbea cu un ton lent și greoi, iar frazele luau mereu mai multă vreme să fie duse la capăt decât suporta Josef. Diaconul Kalifer ar fi făcut orice ascultător să vrea să-i spună *Mai repede!*

— Ah, navă de la VenHold, speram să vă mai gândiți la embargo. Și mă bucur că ai venit aici în persoană, domnule director Venport.

— Am venit în persoană, dar nu sunt încântat de primire. Fii mulțumit că nava aia care făcea pe câinele de pază turbat n-o să-ți mai facă probleme.

Poate că nu era un drum irosit până la urmă; măcar îi dădea o șansă lui Josef să răsucească pumnalul în rană, în timp ce poporul de pe Baridge trăgea cu urechea.

— Aduc produse farmaceutice, și anume medicamente pentru cancer și creme cu polimeri care să vă apere de atacul radiației provocat de ciclul solar. Am adus și o echipă de doctori instruiți la Școala Suk. Se specializează în tratarea leziunilor pielii și a diverselor forme de cancer și-i pot ajuta pe ai tăi.

— Mulțumesc, domnule director!

Kalifer era atât de surescitat, încât de data asta vorbi repede.

Cioba îi atrase privirea lui Josef și acesta observă că soția lui înțelegea exact ce făcea el. Simțul subtil al afacerilor și spiritul ascuțit de observație o făceau de neprețuit.

Pe ton neutru, Josef îi răspunse lui Kalifer:

— Avem și o încărcătură mare de melanj, care știu că e căutat aici. Baridge era pe vremuri un client important al VenHold și nu ne place deloc să ne pierdem afacerile. Oferim acest transport anume la preț redus, ca să sărbătorim reluarea comerțului între noi.

Când Kalifer rânji ușurat, Josef își înăspri glasul.

— Mai întâi, totuși, trebuie să dezavuezi angajamentul față de Manford Torondo. Ai respins toată tehnologia avansată, dar acum îți dai seama cât de irațional a fost acest lucru. Dacă dorești să restabilești comerțul cu VenHold și să primești aceste provizii – inclusiv încărcătura de mirodenie de pe Arrakis – trebuie să-i repudiezi public pe butlerieni.

LIBRIS We know books

Îl privi în ochi pe diaconul Kalifer. Conducătorul planetar nu scoase nicio vorbă timp de o clipă nesfârșită – o pauză chiar mai lungă decât vorbirea lui greoaie obișnuită.

— Dar asta-i imposibil, domnule director. Populația s-ar răscula, iar conducătorul Torondo ar trimite detașamente de răzbunare împotriva noastră. Te implor, puțină flexibilitate. Plătim prețuri mai mari, dacă insiști.

— N-am nici cea mai mică îndoială, replică Josef. Dar nu de prețuri mai mari am eu nevoie. Pentru binele omenirii, absurditatea asta barbară trebuie să înceteze – și nu va înceta decât atunci când planete ca Baridge vor alege civilizația și comerțul în loc de fanatism.

Încrucișă brațele la piept.

— Nu-i un șiretlic menit să-mi aducă un avantaj la negociere, domnule diacon. E singura mea ofertă.

Kalifer se făcu cenușiu la față, iar expresia i se ofili.

— Nu... nu pot accepta, domnule director. Cetățenii de pe Baridge vor rezista presiunilor.

Deși furios în sinea lui, Josef rosti pe ton indiferent.

— Cum dorești, domnule diacon. Ți-am oferit mai întâi ție marfa mea, dar pot să scap de ea la următoarea noastră oprire la o planetă. Îmi retrag oferta. Atâta vreme cât rămâi încăpățânat, n-o să mai fac alte livrări. Mult noroc să supraviețuiți efectelor furtunilor voastre solare.

Cioba puse capăt transmisiei. Lui Josef îi fremătau nările; clătina din cap și încerca să se calmeze.

— Or să se răzgândească destul de curând, îi spuse ea. Am văzut asta în ochii diaconului, în ușoara lui tresărire, în neliniștea ascunsă în voce. Sunt deja disperați.

— Dar cât de repede-or să retracteze? Nu sunt dispus să le tot dau șanse.

Josef se întoarse către cuva Navigatorului.

— Să mergem la următoarea planetă de pe listă și să vedem ce-au de zis.

Mintea omului e sfântă, dar inima omului e coruptă.

MANFORD TORONDO, mitinguri de pe Lampadas

Cu planeta izolată de embargoul strict impus de VenHold, hotărârea lui Manford Torondo nu făcea decât să se întărească. N-avea nicio îndoială și se asigura ca discipolii lui butlerieni să n-aibă nici ei vreuna. În calitate de conducător, Manford trebuia să ofere o călăuzire limpede, fără excepții, fără loc de abateri. Și, în calitate de discipoli, ei erau obligați să-l asculte.

Uneori, totuși, trebuia să le aducă aminte. Un exemplu dramatic, categoric, putea influența milioane de oameni.

În întunericul dinaintea zorilor, Manford călărea pe umerii robuști ai lui Anari Idaho, cea mai puternică și mai credincioasă dintre Maeștrii lui Spadasini. Anari era trupul, mușchii, forța și sabia lui. După ce-și pierduse picioarele în explozia provocată de un fanatic la una dintre primele adunări antitehnologie, iar vizionara Rayna Butler murise în brațele lui, Manford luase locul mentorului lui cu aceeași fervoare. Fără să-și lase handicapul să-l îngrădească, îmbrățișa fraza „jumătate de om, de două ori conducător".

Ceea ce-i rămăsese din corp intra într-un ham special croit, pe umerii lui Anari, dar, deși Maestra Spadasină îl căra, nu era un animal de povară. Anari îl cunoștea de atâta vreme, îl iubea în felul ei, cu devotament desăvârșit, încât ei doi acționau ca o singură entitate. Deseori îi simțea gândurile și reacționa la ceea ce gândea el, înainte ca el să rostească vreun cuvânt. Trebuia doar să *creadă* că vrea să meargă într-o anumită direcție, iar Anari se îndrepta într-acolo.

Când se ocupa de treburi în biroul lui, Manford stătea pe un scaun special, mai înalt, care-l făcea să pară impozant. De câte ori apărea